

FIC INDEKS ZA 2024.

TABELA 1: RANGIRANJE PREMA NAPRETKU U PRIMENI PREPORUKA U 2024.

Rejting u 2024,		Prosečan skor u 2024,	Prosečan skor u 2023,	Promena u 2024,	Značajan napredak u 2024,	Određen napredak u 2024,	Bez napretka u 2024,	Vreme čekanja 2024,	Rejting u 2023,
Sektori									
1	Energetski sektor	2,63	2,30	0,33	5	3	0	4,5	1
2	Digitalizacija	2,29	1,83	0,45	3	3	1	2,7	8
3	Zaštita korisnika finansijskih usluga	2,00	2,11	-0,11	3	4	3	3,5	2
4	Javne nabavke	2,00	1,33	0,67	0	3	0	5,0	20
5	Tržište kapitala	2,00	1,60	0,40	1	3	1	5,8	14
6	Zaštita konkurencije	2,00	1,38	0,63	3	3	3	7,3	17
7	Farmaceutska industrija	1,70	1,64	0,06	3	8	9	5,6	13
8	Zakon o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika	1,67	1,33	0,33	1	0	2	3,0	19
9	Telekomunikacije	1,67	1,79	-0,12	3	2	7	3,2	10
10	Radna snaga: Rad stranaca	1,67	2,00	-0,33	1	0	2	6,7	6
11	Zaštita potrošača	1,67	2,00	-0,33	0	2	1	7,6	7
12	Porezi: Fiskalizacija i elektronsko fakturisanje	1,63	2,00	-0,38	2	1	5	1,5	3
13	Trgovina	1,60	1,67	-0,07	0	3	2	1,0	12
14	Propisi o zaštiti životne sredine	1,55	1,25	0,30	1	4	6	2,1	25
15	Državna pomoć	1,50	1,71	-0,21	0	1	1	3,0	11
16	Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma	1,40	1,50	-0,10	0	2	3	7,6	15
17	Platne usluge	1,33	1,40	-0,07	0	2	4	2,2	16
18	Nekretnine i izgradnja: Građevinsko zemljište i izgradnja	1,33	1,33	0,00	0	2	4	2,3	21
19	Devizno poslovanje	1,33	1,33	0,00	1	1	7	5,9	18
20	Nekretnine i izgradnja: Restitucija	1,33	1,33	0,00	0	1	2	7,0	23
21	Radno pravo: Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom	1,33	1,00	0,33	0	1	2	12,7	56
22	Borba protiv nedozvoljene trgovine i inspekcijski nadzor	1,29	2,00	-0,71	0	2	5	3,4	4
23	Zakon o stečaju	1,25	1,00	0,25	1	0	7	5,6	37
24	Nekretnine i izgradnja: Katastarski postupak	1,23	1,82	-0,59	0	3	10	2,7	9
25	Industrija privatnog obezbeđenja	1,22	1,20	0,02	0	2	7	4,7	31
26	Carine	1,20	2,00	-0,80	0	1	4	5,2	5
27	Industrija nafte, derivata nafte i gasa	1,14	1,00	0,14	0	1	6	2,6	38
28	Radna snaga: Dualno obrazovanje	1,14	1,14	0,00	0	1	6	4,1	32
29	Porezi: Porez na dohodak građana	1,11	1,20	-0,09	0	1	8	6,0	28
30	Javno-privatno partnerstvo	1,08	1,08	0,00	0	1	11	5,7	34
31	Porezi: Porez na dodatu vrednost	1,08	1,00	0,08	0	1	11	7,6	47

Rejting u 2024,		Prosečan skor u 2024,	Prosečan skor u 2023,	Promena u 2024,	Značajan napredak u 2024,	Određen napredak u 2024,	Bez napretka u 2024,	Vreme čekanja 2024,	Rejting u 2023,
Sektori									
32	Zakon o zaštiti podataka o ličnosti	1,07	1,00	0,07	0	1	13	3,6	45
33	Rudarstvo i geološka istraživanja	1,00	NA	NA	0	0	10	1,0	NA
34	Osiguranje	1,00	1,25	-0,25	0	0	27	1,8	26
35	Turizam i ugostiteljstvo	1,00	1,00	0,00	0	0	6	2,0	58
36	Radna snaga: Bezbednost i zdravlje na radu	1,00	1,33	-0,33	0	0	6	2,3	24
37	Intelektualna svojina	1,00	1,14	-0,14	0	0	7	3,9	33
38	Radna snaga: Iznajmljivanje radne snage	1,00	1,00	0,00	0	0	3	4,0	44
39	Radna snaga: Zakon o radu	1,00	1,20	-0,20	0	0	11	4,5	30
40	Hrana i poljoprivreda: Kvalitet i deklarisanje prehrambenih proizvoda	1,00	1,00	0,00	0	0	4	5,3	35
41	Hrana i poljoprivreda: Inspekcije za hranu i materijale u kontaktu sa hranom	1,00	1,00	0,00	0	0	4	6,0	48
42	Zakon o privrednim društvima	1,00	1,00	0,00	0	0	8	6,1	40
43	Hrana i poljoprivreda: Zakon o bezbednosti hrane	1,00	1,00	0,00	0	0	7	6,3	41
44	Porezi: Poreski postupak	1,00	1,00	0,00	0	0	12	6,3	42
45	Arbitražni postupci	1,00	1,00	0,00	0	0	4	6,5	36
46	Porezi: Porez na imovinu	1,00	1,20	-0,20	0	0	5	6,8	29
47	Sudski postupci	1,00	1,00	0,00	0	0	7	7,0	46
48	Lizing	1,00	1,20	-0,20	0	0	7	7,3	27
49	Radna snaga: Upućivanje zaposlenih na privremeni rad u inostranstvo	1,00	1,00	0,00	0	0	3	7,3	50
50	Nekretnine i izgradnja: Hipoteka i finansijski lizing nekretnina	1,00	1,00	0,00	0	0	4	7,5	55
51	Radna snaga: Ljudski kapital	1,00	1,33	-0,33	0	0	6	7,7	22
52	Porezi: Porez na dobit pravnih lica	1,00	1,00	0,00	0	0	9	8,2	57
53	Zakon o zaštiti uzbunjivača	1,00	1,00	0,00	0	0	3	8,3	52
54	Centralna evidencija privremeno ograničenih prava	1,00	1,00	0,00	0	0	2	8,5	54
55	Porezi: Parafiskalni nameti	1,00	1,00	0,00	0	0	6	8,7	43
PROSEK/UKUPNO		1,30	1,36	-0,06	28	63	314	5,2	
Areas									
	Nekretnine	1,23	1,48	-0,25	0	6	20	4,9	
	Hrana i poljoprivreda	1,00	1,00	0,00	0	0	15	5,9	
	Porezi	1,10	1,29	-0,19	2	3	56	6,4	
	Radna snaga	1,09	1,27	-0,18	1	2	39	7,0	

METODOLOGIJA RANGIRANJA

Od izdanja Bele Knjige za 2017. godinu uvrstili smo u sastavni deo našeg godišnjeg izveštaja rangiranje sektora prema napretku u primeni preporuka za unapređenje poslovanja i privredne regulative. Pretpostavke za to su već bile uvedene u izdanju Bele Knjige za 2011. godinu kada su prvi put bile napravljene tabele sa ocenama napretka ostvarenog u primeni preporuka. U 2018. godini smo napravili korak dalje i taj napredak smo kvantifikovali da bismo mogli da ga upoređujemo po sektorima i godinama. Kvantifikacija je veoma jednostavna i zasniva se na metodologiji Likertove skale. Obeležje „značajan napredak“ donosi 3 poena, „određeni napredak“ 2 poena, a „bez napretka“ 1 poen. Ocena „određeni napredak“ nalazi se tačno na sredini vrednosne skale između dva ekstrema: „značajan napredak“ i „bez napretka“.

Svaka metodologija rangiranja kvalitativnih obeležja ima određene prednosti i nedostatke. Prednost je što veći broj kvalitativnih podataka može da se svede na mali broj numeričkih pokazatelja ili skorova koji mogu da se međusobno upoređuju na očigledan način. Na taj način može odmah da se vidi da li je u nekoj godini načinjen napredak u odnosu na prethodnu godinu i koji su sektori najzaslužniji za to.

Na drugoj strani, problemi u rangiranju su višestruki. Svi članovi Saveta se ravnopravno tretiraju, tako da svaki sektor ima isti značaj u formiranju krajnjeg rezultata. Istina je da je Savet izdvojio određen broj sektora kao „Nosioce razvoja“, ali ih ne izdvaja od drugih sektora u procesu rangiranja. Nadalje, nije isti broj problema u svakom sektoru, tako da nužno mora da postoji različit broj preporuka po

sektorima. Kompozicija ovih preporuka može da se menja iz godine u godinu shodno dinamici promene regulative i ekonomske politike Vlade Srbije. U tom smislu ne postoji fiksiran broj preporuka, niti unapred definisan upitnik sa mogućim brojem preporukama čije ostvarivanje ocenjuju članovi Saveta, a Bela Knjiga ih publikuje.

Naravno, prosek prikriva neke informacije koje su važne, a pre svega varijabilitet napretka u preporukama. Mi ćemo da aproksimiramo ovaj varijabilitet preko broja preporuka bez napretka, koji može lako da se uporedi sa ukupnim brojem preporuka. To ćemo koristiti kao pomoćni kriterijum za ocenu napretka sektora. Uz sve to nije svejedno kada su preporuke prvi put predložene i koliko je vremena proteklo u međuvremenu pre nego što su usvojene. Što duže preporuke čekaju na usvajanje, to je njihov napredak manje vredan jer kasnije proizvodi pozitivan efekat. Ovaj kriterijum još uvek ne koristimo pri rangiranju, ali ga navodimo u tabeli kao jednu od dodatnih informacija.

Na svakom poglavlju u Beloj knjizi, pored naslova, naveli smo i rang sektora. Pored sektora, izdvojili smo 4 oblasti sa odgovarajućim sektorima. To su: nekretnine i izgradnja, hrana i poljoprivreda, radna snaga i porezi. Lako je uočiti sa Tabele 1 koji sektori obrazuju ove oblasti. Oblasti smo posebno izdvojili na dnu Tabele 1.

U ovom izveštaju za 2024. godinu predstavili smo 61 temu uz 451 preporuku. U prethodnoj godini bilo je 58 tema i 397 preporuka. Prosečan skor ispunjenja preporuka objavljenih 2023. je 1.30, a prethodne godine je bio 1.36. Porastao je broj preporuka, ali se prosečna ocena blago smanjila. Prosečno vreme čekanja se, takođe, produžilo za 0.7 godine (prošle godine je iznosilo 4.50 godina, a ove godine 5,2).